

Inhoud

HOOFDSTUK 1	Het Othalaproject	7
HOOFDSTUK 2	De legende van Barbarossa	21
HOOFDSTUK 3	Brandende stad	28
HOOFDSTUK 4	Werk aan de winkel	36
HOOFDSTUK 5	Een halve erfenis	41
HOOFDSTUK 6	Denk eens mee	51
HOOFDSTUK 7	Begrafenis van een legende	58
HOOFDSTUK 8	Aankomst in de Harz	70
HOOFDSTUK 9	Een geheim dat geheim moet blijven?	78
HOOFDSTUK 10	Experts aan het werk	90
HOOFDSTUK 11	Nieuwe ontdekkingen	98
HOOFDSTUK 12	Een nachtelijke bezoeker	106
HOOFDSTUK 13	Opnieuw Barbarossa	115
HOOFDSTUK 14	Ongenode gasten	122
HOOFDSTUK 15	Een flitsend idee	132
HOOFDSTUK 16	Vlucht in het duister	147
HOOFDSTUK 17	Een ondergrondse kluiskamer	156
HOOFDSTUK 18	Door duistere gangen	164
HOOFDSTUK 19	Het geheim onthuld	175
Historische verantwoording		191

HOOFDSTUK 1

Het Othala-project

Harzgebergte, Duitsland, 13 april 1945. Hitlers Derde Rijk staat op instorten.

Twee lichtbundels verlichten de Autobahn ten oosten van Hannover. De banden van een Duitse stafauto bonken over de betonplaten. De zon is al een tijdje achter de horizon verdwenen. Langzaam nemen de schaduwen bezit van het landschap. De hoge Duitse officier op de achterbank, generaal Helmut Diercke, schuift de mouw van zijn uniform omhoog en kijkt op zijn horloge.

‘Opschieten, Heinz’, roept hij tegen zijn chauffeur.

‘Ik rij op topsnelheid, Herr General.’

‘We mogen niet te laat komen.’

‘Mag ik vragen waar we heen gaan?’

Het is even stil op de achterbank. Diercke aarzelt. Hij mag zijn vaste chauffeur graag. Moet hij meer vertellen? Het is misschien goed dat Heinz iets weet van het belang van hun missie.

‘Ik kan je er weinig over vertellen, maar als Martin Bormann, de rechterhand van de Führer, zegt dat het de hoogste prioriteit heeft, dan is het ook echt belangrijk. We zijn op weg naar een bunker, een geheime bunker.’

‘Geheime bunker? Hier in de Harz?’ klinkt het hoopvol.

Dat doet Diercke pijn. Nog steeds geloven veel Duitse soldaten in de eindoverwinning. Ze verwachten dat Hitler troeven achter de hand heeft. Dat hij de Russen en Amerikanen alleen zo ver heeft laten komen om hen in de val te lokken. Een truc waardoor hij

straks de oorlog toch zal winnen. Diercke weet dat het niet zo is. Hooguit nog een paar dagen, dan heeft Duitsland de oorlog verloren. Maar de inhoud van de Barbarosabunker mag niet in handen vallen van de vijand. Nooit.

‘Het is niet wat je denkt, Heinz. We hebben geen geheim wapen achter de hand. Het gaat om nog veel belangrijker zaken. Ik raad je aan bij mij te blijven en niet rond te gaan neuzen. Hoe minder je weet, des te beter het is.’

Plotseling klinkt een fel gehuil boven hen, meteen gevolgd door een ratelend geluid. Naast de wagen springen brokken beton uit het wegdek. De zwarte schaduw van een vliegtuig schiet over hen heen. Heinz trapt op de rem.

‘Niet remmen’, schreeuwt Diercke. ‘Lichten uit en plankgas. Als hij weer boven ons zit, ga je langzaam zigzaggen. Zorg dat je niet van de weg raakt. Het is bijna donker. Met een beetje geluk raken we hem kwijt.’

Heinz trapt het gaspedaal opnieuw diep in. De zware Mercedesmotor gromt. Hij dooft de koplampen. De duisternis is nu hun vriend. Boven hun hoofd klinkt het aanzwellende gejack van de vliegtuigmotor. Niet over nadenken! Diercke weet hoe goed zijn chauffeur rijdt. Pas op het laatste moment laat hij de wagen over de betonbaan zwalken. Diercke wordt heen en weer geschud. Het maakt hem niet uit. Geratel. Achter hen slaan de kogels in het wegdek. Heinz schuift de wagen in de richting van de berm. Met een harde tik slaat een van de kogels ergens in de auto. De rest slaat naast het voertuig in het wegdek. Een stuk bast spat van een boom.

‘Geraakt, Herr General?’

‘Nein’, zegt Diercke. Hij kijkt geschrokken naar het rokende gat naast hem in het leer van de achterbank.

Gespannen wacht hij op de volgende aanval. Maar die blijft uit.

‘Hier afslaan, Heinz.’

Heinz verlaat de Autobahn en rijdt bij Seesen het Harzgebergte

in. Het harde bonken over de betonplaten stopt. Af en toe piepen de banden in de haarspeldbochten. Heinz houdt het tempo hoog. De koplampen branden weer. Ze verlichten de stammen van de bomen. Maar heel af en toe staan er een paar huizen langs de weg, want de Harzhochstrasse ligt bijna overal ver van de dorpjes.

Als de wagen met slippende banden een bocht neemt, ziet Diercke ineens een tank langs de kant van de weg staan. Een groep soldaten staat ernaast, een paar anderen zitten op een omgevallen boom. Ze kijken in hun richting als ze de wagen horen.

‘Amerikanen!’ zegt Diercke vol afschuw. ‘Zijn ze hier al? Niet remmen. Doorrijden.’

De wagen rijdt met onverminderde snelheid door. Twee Amerikanen lopen de weg op. Ze gebaren met hun armen dat de wagen moet stoppen. Als ze merken dat de chauffeur dat niet van plan is, zetten ze hun mitrailleurs aan de schouder. Diercke duikt weg achter de voorstoelen. Heinz laat zich opzij zakken en schuilt half achter het dashboard. Diercke zakt nog iets verder onderuit. De twee Amerikanen krijgen geen tijd om te schieten. Ze moeten opzij duiken om niet door de zware Mercedes vermorzeld te worden. Even klinkt alleen het grommen van de motor en het krijsen van de banden. Dan ratelt achter hen een fel staccato. Een paar venijnige tikken in de achterbak. Kogels. De stafauto slipt door de volgende bocht. Het gevaar lijkt geweken.

Heinz heeft moeite om de zware wagen op de weg te houden. Een ogenblik komen de sparrenstammen angstwekkend dichtbij, dan vinden de banden hun houvast op de weg terug en schiet de wagen verder in de richting van Bad Grund.

Diercke knijpt zijn handen tot vuisten. Dat ze hier al zijn. Het Derde Rijk van Hitler staat echt op de rand van de afgrond. Hoe

heeft het toch ooit zo ver kunnen komen? De Duitse legers hebben gewonnen op alle fronten. Van Frankrijk tot ver in Rusland. Een glorieuze tijd zou aanbreken. Übermensen zouden de dienst uit gaan maken in Europa en later in de hele wereld. Maar die droom is wreed verstoord. Het Derde Rijk, de trots van de nazi's, ligt in brokken. Enorme brokken. Het enige wat ze nog kunnen doen is de meest kostbare brokstukken bij elkaar rapen, verstoppen, en hopen dat er ooit een Vierde Rijk zal komen. Eens zal dat gebeuren. Dat is Helmut's vaste overtuiging.

'Oppassen, Heinz. Hier rechts is ergens een smalle betonweg.'

Heinz neemt wat snelheid terug. Zijn ogen speuren de berm af. Ineens ziet hij het weggetje. Het valt in het halfdonker nauwelijks op.

'Hier, Herr General?'

'Ja.'

De chauffeur zwenkt de smalle doorgang in. Na ongeveer twintig meter maakt de weg een scherpe bocht naar rechts en wordt meteen veel breder. Voor hen verrijst een grillige rotswand. Onder een overhangende richel zien ze de ingang van een enorme tunnel. De ingang heeft een hoogte van zeker een meter of tien. Een groot gapend gat. De ingang wordt omlijst door een brede betonnen poort. Boven de ingang is een afbeelding zichtbaar, gehakt in het beton. Een adelaar spreidt de vleugels over de hele breedte van de ingang. In zijn poten houdt hij een ronde lauwerkrans. In de krans is een vreemd letterteken te zien. Een runenteken. Niet de swastika, het hakenkruis. Een ander runenteken, een kruis met een dakje en twee zijpootjes.

Diercke weet dat dit het Othallateken is. Dat past precies bij de inhoud van de bunker.

Twee Duitse soldaten bewaken de toegang. Ze stappen de weg op als de stafauto dichterbij komt. Een steekt zijn hand op. Heinz brengt de wagen langzaam tot stilstand. De Duitse mili-

tair buigt zich naar binnen. Als hij generaal Diercke ziet, springt hij in de houding en heft de rechterarm.

‘Heil Hitler. Willkommen, Herr General. Gut dass Sie da sind.’

Helmut Diercke maakt een gebaar. ‘Kom naar binnen en sluit de deuren. De vijand is de bunker tot op een kilometer genaderd, en ze komen snel dichterbij. Laat de bunker in staat van verdediging brengen.’

‘Jawohl, Herr General.’

De soldaat aarzelt zichtbaar.

Diercke kijkt hem vragend aan.

‘Er valt niet zo veel meer te verdedigen, Herr General. Majoor Mittendorf is met de meeste mannen vertrokken. Ook de geleerden zijn bijna allemaal weggegaan.’

‘Wat?’ ontvalt de generaal. ‘Wie heeft daar bevel voor gegeven?’

De soldaat slaat de ogen neer. ‘Niemand.’

Diercke zegt niks. Ratten verlaten het zinkende schip. Lafaards. Mittendorf weet drommels goed wat hij hier onbewaakt achterlaat. De verrader. Hoe heeft hij dit ooit kunnen doen?

‘Zijn jullie vrijwillig gebleven?’

‘Ja, Herr General. Er zijn er nog een paar. Professor Moltke is er ook nog.’

De grijze generaal knikt. ‘We sluiten de bunker.’ Hij geeft zijn chauffeur een tikje op de schouder.

Langzaam rijdt Heinz naar binnen. Een meter of tien achter de ingang parkeert hij de wagen in een ruime hal. Diercke stapt uit en kijkt om zich heen. ’t Is een tijd geleden dat hij hier voor het laatst was. Vroeger was hier een mijn. Het oude schachtensysteem is breder gemaakt. Het Harzgebergte zit vol mijngangen. Hier wordt al gedolven sinds de vroege middeleeuwen. Links en rechts voeren allerlei tunnels dieper de berg in. Boven elke gang is de afbeelding van de adelaar met de lauwerkrans en het Othallateken aangebracht.

Achter hun rug klinkt een onheilspellend gerommel. Diercke

draait zich om. Zware motoren duwen twee stalen deuren uit de wand. Langzaam wordt de bunker afgesloten. De dikke stalen deuren rollen naar elkaar toe. Hier binnen zitten ze zo veilig als een kind in de baarmoeder.

Generaal Diercke loopt naar een glaswand. Daarachter zijn kantoren. In een van de gangen klinken gehaaste voetstappen. Een kleine magere man met een kalend hoofd en een bril met dikke glazen komt bijna hollend in zijn richting. De zijpanden van zijn witte, loshangende doktersjas wapperen rond zijn heupen. Om zijn nek hangt een stethoscoop. Hijgend blijft de man voor hem staan en brengt de Hitlergroet.

‘Heil Hitler, General Diercke. Brengt u goed nieuws? Worden die ellendige indringers eindelijk uit het rijk verdreven? Brengt u versterkingen? Al die lafbekken hier zijn er vandoor. Mittendorf verdient de kogel als de Führer de eindoverwinning behaalt.’

Diercke kijkt op de kleine arts neer.

‘De indringers zijn nog geen kilometer hier vandaan. Ons Derde Rijk staat op instorten. Het einde is onvermijdelijk, professor Moltke.’

‘Hoe durft u zo te praten?’ roept de geleerde. ‘De Führer heeft troepen achter de hand. Dat hij zich teruggetrokken heeft is een list. Het gaat allemaal volgens plan.’

Diercke zucht. Hij heeft hier helemaal geen zin in.

‘Er zijn geen plannen meer. Ik ben hiernaartoe gestuurd om de leiding bij de verdediging van deze bunker op me te nemen. We moeten ten koste van alles het Othelageheim uit handen van de vijand houden.’

De professor kijkt hem verbijsterd aan. Dan doet hij een stap naar voren. Hij grijpt Diercke bij de kraag van zijn jas.

‘Hoe hebben jullie het zo ver kunnen laten komen? Jullie hadden ze tegen moeten houden. Ik doe hier bij mijn experimenten de ene ontdekking na de andere. We staan op het punt grote wetenschappelijke doorbraken te behalen. Ons ras wordt superi-

eur op de hele wereld. We hebben de sleutel bijna in handen.’ Hij gebaart om zich heen.

‘Hoe moeten we alles hier ooit in veiligheid brengen? Ik heb mijn laboratoria nodig. Weet je wat hier allemaal staat? Hoe krijgen we dat hier vandaan? En waar moet alles heen? Mijn proefkonijnen, mijn aantekeningen?’

‘Wie heeft het over weghalen?’ antwoordt Diercke.

Even is het stil.

Moltke knijpt zijn ogen tot spleetjes. ‘Wat ben je van plan?’

Helmut Diercke duwt hem aan de kant.

‘Je weet best wat we van plan zijn. Wat valt er hier nog te verdedigen? Er zijn hier niet voor niets springladingen aangebracht. Vanaf het begin is er rekening mee gehouden dat alles opgeblazen zou moeten worden.’

Professor Moltke is een ogenblik te verbijsterd om te kunnen reageren.

Van verontwaardiging naar adem happend verspert hij Diercke de weg.

‘Je gaat alles de lucht in blazen? En wij dan? En mijn werk? Nou?’

Diercke wijst naar de deur.

‘Je kunt nog naar buiten. De Amerikanen lusten je rauw. Beschouw het als een eer dat je hier je leven mag geven voor onze Heimat. Er komt een dag dat onze namen in alle geschiedenisboeken zullen staan.’

De professor lijkt het nauwelijks te horen. Hij wijst naar de dikke stalen deuren.

‘Er wordt hier niks opgeblazen. We zitten hier veilig. Ze komen d’r nooit in. Ze vinden de ingang niet eens.’

‘Er is nog tijd’, geeft Diercke toe. ‘Maar we beginnen wel met het nemen van voorzorgsmaatregelen.’

Hij wil naar de kantoren lopen, maar de geleerde verspert hem opnieuw de weg.

‘Je kunt hier de boel niet opblazen, Helmut. Je kent het Othala-project, ons belangrijkste geheim. Je weet wat daar verderop in de berg ligt. Dat mag nooit gevonden worden.’

‘En dat is nou precies de reden waarom we de bunker opblazen. Hij heet niet voor niets de Barbarossabunker. Keizer Barbarossa wachtte honderden jaren diep in de aarde tot de tijd rijp was. Dat gaat nu weer gebeuren. Er komt een tijd dat het geheim opnieuw onthuld wordt. Maar om te zorgen dat er op die dag nog een geheim is, moeten we het nu zo goed verbergen dat het niet in verkeerde handen kan vallen.’

Met een gebaar schuift hij de professor aan de kant.

‘En mijn experimenten?’ schreeuwt de professor. ‘Mijn proefkonijnen?’

‘Die hebben pech gehad.’

‘Ik, ik pik dit niet. Ik zal nooit toestaan dat mijn levenswerk verloren gaat.’

‘Ga je gang.’ Hij duwt de professor in de richting van de kantoren. ‘Kijk maar eens of je je kostbare proefkonijntjes kunt redden.’

Diercke kijkt in de richting van de gang waar de professor zijn experimenten uitvoert. Tot zijn verbazing ziet hij nog net zijn chauffeur naar binnen lopen. Gaat hij toch rondneuzen? Dat heeft hij hem verboden!

Hij eist absolute gehoorzaamheid en gaat meteen achter Heinz aan. De stalen deuren waarmee de gang afgesloten kan worden, staan wijd open. Lampen in staaldraadkooien zorgen voor verlichting. Na een paar meter maakt de gang een scherpe bocht. Meteen ziet hij zijn chauffeur staan. Hij houdt zijn pas in en kijkt. De chauffeur staat doodstil. Totaal verbijsterd.

Links en rechts zijn traliehekken. Achter die hekken zijn grote ruimtes met ronde kale gewelven. Cellen zijn het. Elk een meter of vijf breed en zo’n meter of tien diep. Langs de wanden staan stapelbedden. Daarop zitten mensen.

Heinz heeft de tralies vastgepakt en staart naar binnen. Alle gevangenen zijn vrouwen. Vrouwen met gladgeschoren hoofden. De meeste staren glazig voor zich uit. Een enkeling kijkt in de richting van de man bij het hek. Eentje komt overeind en loopt langzaam in de richting van de chauffeur. Ze steekt haar hand naar hem uit. Heinz ziet het nummer dat in het concentratiekamp in haar onderarm getatoeëerd is. De chauffeur doet onwillekeurig een pas achteruit.

De vrouw houdt haar hoofd een beetje scheef. Op haar hoofd heeft ze nog een tatoeage. De adelaar met de krans in zijn poten en de Othalarune. Daarachter een nummer, OP214. De vrouw klampt zich vast aan de tralies.

Met holle ogen kijkt ze de geschrokken chauffeur aan.

‘Laat me eruit’, fluistert ze. Heinz stapt achteruit. Hij geeft een kreet van schrik als hij een hand op zijn schouder voelt. Met een ruk draait hij zich om. Hij staat bijna met zijn rug tegen de tegenoverliggende cel. Een andere vrouw heeft haar hand op zijn schouder gelegd en probeert hem vast te grijpen. Heinz rukt zich los.

Diercke komt dichterbij.

‘Wat doe jij hier? Heb ik je toestemming gegeven bij de auto vandaan te lopen?’

Heinz springt in de houding.

‘Het spijt me, Herr General. Maar ik meende dat ik een vrouw hoorde huilen. Vrouwen horen we toch te beschermen?’

‘Niet alle vrouwen.’

Heinz wijst op de cellen.

‘Wat, wat gebeurt hier eigenlijk?’

Helmut Diercke maakt een wegwerpend gebaar in de richting van de gevangenen. ‘Dit is niks. Jodinnen. Proefkonijnen. In deze bunker is iets van veel groter belang verborgen. Kom mee.’

Heinz durft niks meer te zeggen. Hij volgt de generaal naar de kantoren.

Ze worden opgewacht door een razende professor. Wild gebarend loopt hij om de tafel heen. 'Er wordt hier niks opgeblazen. Ik kan niet geloven dat de Führer zelf opdracht heeft gegeven alles te vernietigen.'

Met een dramatisch gebaar wijst hij in de richting van de duistere gangen.

'Als het werkelijk zo is dat het Derde Rijk instort dan liggen daar in de grotten de sleutels voor het Vierde Rijk. En dat willen jullie vernietigen? Ik zal ...'

Ineens klinkt vanuit de hal een gedempt gedreun. De zware metalen deuren schudden. Kleine wolkjes kalk dwarrelen van het plafond.

'Wat is dat?' krijst de professor geschrokken. Zijn stem slaat over.

'De Amerikanen hebben de ingang gevonden', zegt Diercke bitter. 'Tijd om tot actie over te gaan.'

'Nee', gilt de geleerde.

Helmut Dierckes geduld raakt op. 'Heb je een telefoon?'

'Wat wil je doen?'

'Bellen naar de Führerbunker in Berlijn.'

Nieuwe hoop vlamt op in de ogen van professor Moltke.

'Doe dat, doe dat. Kun jij de Führer rechtstreeks bellen? Bel hem, hij zal het Othala-project nooit opgeven.'

Hij wijst naar een telefoontoestel.

'Ik bel Hitlers secretaris Herr Bormann.'

Helmut Diercke staat op en draait een nummer dat maar weinig mensen kennen. De telefoon wordt vrijwel direct opgenomen.

'Bormann', klinkt het uit de hoorn.

'Hallo Martin, Helmut Diercke hier. Kan ik de Führer spreken?'

'Onmogelijk, wat is er?'

'Ik ben in de Barbarossabunker. We worden onder vuur genomen door de Amerikanen. Majoor Mittendorf is gevlucht. Ik sta er alleen voor.'

‘Het Othalaproject’, hoort hij Martin Bormann verbijsterd fluisteren.

‘Martin. Ik sta op het punt alles de lucht in te jagen. Maar professor Moltke werkt niet mee. Kun jij met hem praten?’

‘Het is goed wat je doet, Helmut. Ik bewonder je moed. Je offer zal niet voor niets zijn.’

Diercke geeft geen antwoord. Hij houdt de hoorn in de richting van professor Moltke. ‘Herr Bormann voor je.’

De ogen van de professor worden groot.

‘Herr Martin Bormann? Hitlers rechterhand?’

Eerbiedig pakt professor Moltke de hoorn vast.

‘Herr Bormann?’

Helmut gaat aan de tafel zitten. De professor trekt langzaam wit weg.

‘Maar Herr Bormann. U bent zelf een van de bedenkers van het Othalaproject. Wat zegt de Führer ervan? Ja maar, maar ...’

In de hal is opnieuw een ontploffing hoorbaar. De professor krimpt in elkaar.

Langzaam legt hij de hoorn terug op het toestel.

‘Dat kan niet waar zijn’, fluistert hij.

In de hal weergalmt alweer een donderende dreun.

‘Helaas, het is wel waar’, antwoordt Diercke. ‘Tijd om spijkers met koppen te slaan. Heinz, ga zitten. Ik wil dat je weet wat het Othalaproject inhoudt. We komen hier niet levend uit, en ik wil dat je weet waarvoor je je leven geeft.’

De chauffeur laat zich langzaam op een stoel zakken.

Diercke ziet dat de professor het kantoor uitgaat. De geleerde loopt in de richting van de gangen met de laboratoria en operatiekamers. Hij wankelt en kijkt naar de bedradingen aan het plafond.

In korte zinnen brengt Diercke zijn chauffeur op de hoogte van het belang van het geheime Othalaproject. Hij ziet dat de man

zijn lippen op elkaar perst. Zijn handen klauwen om de tafelrand. Hij legt zijn hand op Heinz' schouder. 'Kom, we ...'

De bunker schudt op haar grondvesten. De Amerikanen geven hun pogingen om de bunker binnen te dringen niet op. Diercke kijkt naar de stalen deuren. Waarmee de Amerikanen schieten weet hij niet, maar de hal begint schade te lijden. Hier en daar zijn brokken kalk naar beneden geploft. Een paar lampen hebben er al de brui aan gegeven. Een fijne stofwolk zet de hal in een spookachtige nevel.

'We moeten opschieten.'

Diercke loopt naar een kast in een hoek van het kantoor. Daar staat de draagbare springhamer waarmee de springladingen, die al vanaf het begin in de bunker zijn ingebouwd, tot ontploffing gebracht kunnen worden. Hij klemt het apparaat onder z'n arm en haast zich naar de hal. Hij drukt een knop in. Het alarm begint meteen te loeien. De paar soldaten die nog in de bunker zijn hollen naar de hal. Diercke staat wijdbeens op de balustrade, die voor de kantoren langs loopt.

'Jullie weten wie ik ben en waarom ik hier ben. Jullie weten wat zich hier in de bunker bevindt. Deze kostbare schat mag nooit in de handen van de vijand vallen. Het Derde Rijk wordt onder de voet gelopen maar de sleutels van het Vierde Rijk liggen hier. Jullie kennen het verhaal van Barbarossa. Deze bunker draagt zijn naam niet voor niets. Het geheim zal hier diep in de aarde worden bewaard. Om op het juiste moment te worden ontdekt. Mannen, ik ben trots op jullie. Jullie zijn niet gevlucht. Jullie hebben de mentaliteit die ons volk groot heeft gemaakt. Op een dag zal de aarde bevolkt worden door kerels als jullie! Dankzij het Othelageheim!'

Hij heft de arm. 'Heil Hitler.'

De anderen in de hal doen hetzelfde. 'Heil Hitler.'

'Sieg Heil!'

'Sieg Heil!' dreunt het door de grot.

‘Vandaag schrijven we geschiedenis’, gaat Diercke verder. Hij pakt de springhamer. Met een sleutel opent hij een stalen kastje aan de wand. Daar binnen zijn twee contacten. De generaal ontrolt de draden van de springhamer en verbindt ze met de twee contacten. De spanning stijgt. Diercke kijkt naar de mannen onder hem. Sommige gezichten staan vastberaden, andere bang. Zijn blik dwaalt af naar de donkere gangen die op de hal uitkomen. Is het dit allemaal waard? Zoveel doden? Tijd om erover na te denken is er niet. Helmut Diercke drukt de springhamer in. Het geluid van een donderend gerommel buiten. Dan een felle lichtflits. Een gigantische explosie. De luchtdruk werpt iedereen tegen de grond.

Ineens beseft Diercke waarom de professor naar de bedrading keek. Hij kijkt naar de gang. Maar het is al te laat. Het volgende ogenblik wordt hij vermorzeld onder het neerstortende plafond.

Verbijsterd kijken de Amerikanen buiten de bunker naar de berg. Boven de ingang klinken drie felle explosies. Keien vliegen hoog door de lucht, ontwortelde bomen tuimelen langs de helling naar beneden.

‘Terug, terug’, roepen de soldaten die het dichtst bij de rotswand staan. De berghelling verschuift. In een lawine van bomen, aarde, rotsen en modder komt de overhangende berggriechel naar beneden. Stof vult de lucht, bedekt de soldaten. Hoestend en kuchend trekt de groep zich terug. Ook de tank, waarmee op de stalen deuren geschoten wordt, rolt achteruit. Een eindje verderop komt het gevaarte tot stilstand. Soldaten kloppen stof en modder van hun uniformen. Langzaam slaat de stofwolk neer. Van de ingang van de Barbarossabunker is niets meer te zien.

Vol ongeloof kijken de soldaten toe. Binnen in de berg horen ze het gedempte bonken van explosies.

‘Ze blazen het hele zootje op’, zegt een van de soldaten die zijn broek af staat te kloppen. ‘Waarom zouden ze dat doen? Zouden ze geheime wapens hebben verstoppt?’

Een majoor vlak bij hem aarzelt.

‘Misschien zouden we dat moeten onderzoeken. Maar daar hebben we nu geen tijd voor. Wat ze daar ook hadden, ze hebben er nou in elk geval niks meer aan.’

De groep maakt zich klaar om terug te rijden naar de weg. Langzaam valt de nacht over het Harzgebergte. Een doodstille nacht. Niets wijst nog op de plek waar die morgen nog een trotse bunker in vol bedrijf was.

Pas drie lange dagen later, in de avondschemering, beweegt er iets in een smalle rotsspleet een eind verderop. Een hand grijpt zich vast aan een stenen richel, een hoofd komt tevoorschijn uit de aarde. Een kaalgeschoren hoofd. Met een tatoeage. Een broodmagere vrouw kruipt naar buiten. Schichtig kijkt ze om zich heen. Voetje voor voetje begint ze te lopen. De schaduwen onttrekken haar al snel aan het zicht.